

Ove Nathans tale ved protesttoget mod Barsebäck

Taler

Ove Nathan
Fysiker og professor

Dato

10. oktober 1981

Sted

Christiansborg Slotsplads,
København

Omstændigheder

Denne tale er indhentet efter aftale med Organisationen til Oplysning om Atomkraft.

Jeg vil gerne sige tak til arrangørerne, fordi de har bedt mig komme og sige nogle ord. For at udrydde enhver misforståelse skal jeg understrege, at jeg ikke taler på vegne af OOA eller nogen anden organisation. Hvad jeg siger, står helt for min egen regning.

De to reaktorer i Barsebäck ligger så nær Rådhuspladsen, at vi må regne dem som en bestanddel af Københavns dagligliv. At de ligger på svensk grund, er i en vis forstand ligegyldigt, for den vind, der bærer radioaktive partikler fra et reaktoruheld, kender ingen landegrænser.

Så speciel er Barsebäck-placeringen, at man egentlig burde foreslå Københavns byvåben tegnet om. I stedet for det nuværende våben, hvor man ser et stort tårn flankeret af to mindre, kunne det indtil videre passende erstattes af en tegning af rådhusstårnet, flankeret af hver sin Barsebäck-reaktor. Og stadigvæk med Øresund ved foden.

Jeg tror, at det kritiske syn på Barsebäck-værkets placering findes hos mange andre end atomkraftmodstanderne. Både fra mennesker, der ikke har taget stilling for eller imod atomkraft, og fra egentlige atomkrafttilhængere har jeg i al fald hørt den samme kommentar: placeringen i Barsebäck var en fejl. Jeg har hørt det sagt fra almindelige mennesker, men jeg har også hørt det privat fra professionelle atomkraftteknikere og sikkerhedsekspertter både i indland og udland. Det er en sag, der har vakt international opmærksomhed, alle kender den.

Det forekommer mig, at danske atomkraft fortalere har begået en kæmpebrøler ved ikke på et tidligt tidspunkt at tilslutte sig kritikken af Barsebäck-værkets højst uheldige placering. De ville have skabt mere tillid til deres sag, hvis de havde sagt, at her var der sket en fejl i planlægningen, som de gerne så rettet så hurtigt som praktisk muligt. I stedet har de valgt hårdnakket at forsvare Barsebäck-værkets placering. I mine øjne har de derved svækket deres egen troværdighed. Det lader til, at sagen om Barsebäck-værket er gået i politisk hårdknude herhjemme. Der er opstået et dødvande omkring den, hvor næsten intet sker. Jeg gætter på, at et flertal af folketingets medlemmer i deres stille sind føler sig lorne ved placeringen af værket og gerne så det lukket, men ingen ved rigtigt, hvordan der kan tages hul på bylden.

En ting er dog sket for nylig: de danske myndigheder har udformet en beredskabsplan og et sæt varslingsystemer, som det siges at vi næste år vil blive informeret om gennem telefonbøgerne. Jeg skal afstå fra at kommentere beredskabsplanlægningen, undtagen med to bemærkninger:

For det første, at eksistensen af en beredskabsplan, vedtaget på højeste regeringsniveau, fortæller os, at de ansvarlige myndigheder ikke tør afvise muligheden af et stort reaktorhavari med konsekvenser for dansk område.

For det andet er beredskabsplanens eksistens, med de udgifter den har medført for den danske stat, et vidnesbyrd om, at driften af grænsereaktoren Barsebäck, i sig selv påfører Danmark en indblanding i indre danske anliggender.

Jeg synes, det sidste punkt er værd at lægge mærke til. Det har været sagt, at Danmark ikke kunne tage det første skridt til at optage forhandlinger om en lukning, fordi det ville være en indblanding i et nabolands affærer. Men kan det virkelig stilles så enkelt op? Det forekommer mig nødvendigt, at regeringens jurister og også andre danske jurister overvejer dette statsretslige problem nøje. Grænsereaktorer findes iøvrigt også andre steder, og problemerne omkring dem optager politikere og jurister flere steder i Europa.

Naturligvis kan en afvikling af Barsebäck-værkets drift med påfølgende fjernelse af brændselselementerne fra reaktoren og fra det tilhørende vandbassin ikke ske fra den ene dag til den anden. Der er tekniske og økonomiske problemer, der må drøftes omhyggeligt igennem.

Men intet sker, hvis alle blot venter på hinanden. Hvad forhindrer Danmark i at tage det første skridt ?

Kilde

Organisation til Oplysning om Atomkraft

Kildetype

Maskinskrevet manuskript

Tags

Demonstrationstale

Relateret

Ukendt medlem af OOA's tale ved protesttoget mod Barsebäck
10. oktober 1981

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/ove-nathans-tale-ved-protesttoget-mod-barseback>